

Бібліографії

ІЗ МИСТЕЦТВОЗНАВЧИХ ТЕК ЖУРНАЛУ «НАРОДОЗНАВЧІ ЗОШИТИ»: бібліографія наукових праць про українське церковне малярство (публікації 1995—2024 рр.)

Роман ГУЗІЙ
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4134-956X>

кандидат історичних наук,
старший науковий співробітник,
Інститут народознавства НАН України,
відділ етнології сучасності,
проспект Свободи, 15, 79000, Львів, Україна,
e-mail: etnomod@ukr.net

За 30 років своєї науковотворчої історії журнал Інституту народознавства НАН України «Народознавчі зошити» без перебільшення став одним із флагманів національної академічної періодики та справжнім осердям сучасної наукової думки, яка щораз більше осягає глибини тисячолітньої історії українського народу та вершини його самобутньої культури. Упродовж десятиліть часопис, добре знаний і в Україні, і далеко за її межами, оприлюднив майже 5 тисяч публікацій, які репрезентують результати дослідницької праці багатьох українських етнологів, істориків, фольклористів, мистецтвознавців, лінгвістів, культурологів та ін. Крім студій учених наукових, освітніх і музейних установ України на сторінках «Народознавчих зошитів» є розвідки представників наукової й культурно-мистецької спільноти української діаспори Європи, США та Канади, дослідників із Польщі, Литви, Молдови, Білорусі та інших країн.

Магістральна історико-народознавча проблематика журналу насамперед охоплює широкий спектр питань, пов'язаних з історичним минулим, етнографічною й фольклорною спадщиною українського народу. Водночас від часу заснування часопису в 1995 р. і до сьогодні значний обсяг його публікаційної площі редакція відводить студіям про різні феномени українського та світового мистецтва, історію й сучасний розвиток українського і зарубіжного мистецтвознавства. Вислід такого системного підходу — велика кількість предметних наукових праць, у яких висвітлено різні сфери народного й професійного мистецтва України та зарубіжжя, а також багатство української й загалом європейської церковно-християнської мистецької спадщини. Поряд зі статтями іншого наукового спрямування, такі публікації є в багатьох числах журналу; прикметною є також практика видання його окремих мистецтвознавчих випусків.

Історія творення, видавничая стратегія, науковий темарій «Народознавчих зошитів» — окреме поле для історіографічних і бібліографічних студій, які ще належить звершити. У цій розвідці спрямую промінь бібліографічного дослідження лише на один із публікаційних активів часопису, а саме: мистецтвознавчі статті та матеріали про українське церковне малярство.

З-поміж різних засобів художньої окраси сакрального простору українських храмів монументальний, станковий і декоративний живопис (фрески, мозаїки, ікони, вітражі) здобули найширше наукове висвітлення на сторінках академічного журналу. Більшість із

бібліографованих публікацій — це статті, спеціально присвячені розсліду тих чи інших малярських шедеврів і мистецької спадщини їхніх богонатхненних творців. До цього масиву також долучено низку розвідок, у яких означена тематика висвітлена контекстно.

Багатовікова історія українського церковного малярства наповнена сакральним духом і творчою працею сотень відомих і безіменних мистців різних історичних епох і мистецьких періодів. Для полегшення пошуку потрібної інформації бібліографічний матеріал певним чином хронологізовано й структуровано. Кілька підрозділів відведено публікаціям, що висвітлюють українське церковне малярство середньовічних, ранньомодерних і подальших часів. Окремо згруповано низку праць, що стосуються історії його наукового вивчення. Задля посилення бібліографічної інформативності до цих і багатьох інших розвідок даю короткі примітки.

Загалом бібліографічна добірка містить відомості про понад 150 статей, що присвячені творам, творцям і дослідникам українського церковного малярства. Значне зацікавлення тематикою, розмаїта палітра та ґрунтовність опублікованих праць засвідчує значний поступ у сучасному пізнанні високохудожніх зразків цього пласта сакрального мистецтва України, а також належну редакційну політику журналу «Народознавчі зошити» в справі добору й компонування мистецтвознавчих матеріалів, наукової та суспільної популяризації нових досягнень дослідників національної культурної спадщини.

І. Українське церковне малярство середньовічної доби (X—XV ст.)

1. **Бендюк М.** Нова атрибуція ікони Дорогобузької Богородиці Одиґітрії XIV ст. *НЗ*. 2024. № 6. С. 1541—1546.

2. **Боярко-Долженко В.** Українське малярство пізнього середньовіччя: образність часу і простору. *НЗ*. 2013. № 1. С. 112—121.

* *Об'єкт дослідження — іконописні пам'ятки XI—XV ст.*

3. **Бурковська Л.** Богородиця Оранта Софіївського собору та образ св. Миколи Заступника. *НЗ*. 2008. № 5—6. С. 582—588.

4. **Герій О.** Аналіз орнаменту Софії Київської — ще один матеріал до вивчення процесу християнізації України. *НЗ*. 2003. № 1—2. С. 228—229.

5. **Герій О.** Зображення євангелістів на пандативах купольних церков: просторові аспекти символіки храму. *НЗ*. 2019. № 6. С. 1420—1431.

* *Аналіз зразків підкупольного розпису середньовічних християнських храмів України та інших теренів Європи, а також ряду українських сакральних споруд пізніших часів.*

6. **Герій О.** Особливості орнаментального оздоблення українських церков XI—XII ст. і «Рай-Дерево». *НЗ*. 2004. № 3—4. С. 345—354.

7. **Жишкович В.** Візантійсько-українські стінописи колегіатського костелу Різдва Марії у Віслиці. *НЗ*. 2009. № 3—4. С. 302—318.

* *Фрески українських мистців кінця XIV ст. у храмі польського м. Віслиці.*

8. **Жишкович В.** Жест у системі художнього вираження давньоукраїнського сакрального мистецтва. *НЗ*. 2003. № 1—2. С. 188—190.

* *У цій та інших публікаціях про образи й символи християнського мистецтва Руси-України (№ 10, 11, 12) вчений досліджує різні артефакти — церковні фрески, ікони, скульптуру, книжкову мініатюру тощо.*

9. **Жишкович В.** Монументальне малярство України другої половини XIII—XVI століть. *НЗ*. 2016. № 5. С. 1018—1029.

* *Художні особливості, іконографія церковних стінописів.*

10. **Жишкович В.** Обернена перспектива як основний засіб організації простору в мистецтві княжої України. *НЗ*. 2003. № 5—6. С. 720—725.

11. **Жишкович В.** Образна система давньоукраїнського мистецтва. *НЗ*. 1999. № 5. С. 606—621.

12. **Жишкович В.** Орнамент як одна з форм художнього виразу давньоукраїнського сакрального мистецтва X—XIII століть. *НЗ*. 2000. № 6. С. 991—999.

13. **Жишкович В.** Українське сакральне малярство XIV — початку XVI ст.: основні тенденції розвитку. *НЗ*. 2004. № 3—4. С. 362—368.

14. **Когут Г.** Композиції килимового типу в українському мистецтві доби Середньовіччя. *НЗ*. 2003. № 1—2. С. 323—326.

* *Про мистецьку практику прикрашати долівки християнських храмів « мозаїчними килимами ».*

15. **Козак Н.** «Візантія після Візантії» в монументальному живописі України. *НЗ*. 2009. № 3—4. С. 319—324.

* *Українське церковне малярство II пол. XV — середини XVII ст.*

16. **Козак Н.** Княжий портрет в мистецтві Київської Русі: візантійський виклик — українська відповідь. *НЗ*. 1999. № 5. С. 622—634.

* Один із підрозділів розвідки присвячено аналізу пам'ятки давньоукраїнського фрескового живопису: «Портрет сім'ї Ярослава Мудрого в центральній наві Софії Київської» (с. 623—627).

17. **Козак Н.** «Слово про закон і благодать» та іконографічна програма розписів собору св. Софії в Києві. *НЗ*. 2004. № 3—4. С. 355—361.

18. **Козак Н.** Таємниця образу Печерської Богородиці і київська княгиня Гертруда. *НЗ*. 2003. № 1—2. С. 191—194.

* Образ Богородиці на престолі в давньоукраїнському мистецтві (іконопис, церковна мозаїка, мініатюра в Молитовнику княгині Гертруди).

19. **Козак Н.** Українська ікона початку XII ст. «Св. Дмитро Солунський». Проблеми дослідження. *НЗ*. 1998. № 2. С. 134—143.

20. **Комарницький А.** Процес еволюції та значення монументального образу у формуванні типу Руської Богородиці. *НЗ*. 2011. № 5. С. 824—833.

* Образ Богородиці в українському іконописному мистецтві княжої доби.

21. **Коць-Григорчук Л.** Написи на іконах Богородиці Одигітрії з пророками. *НЗ*. 1998. № 6. С. 598—615.

* Об'єктом аналізу є пам'ятки українського іконопису XIII — поч. XIV ст.

22. **Коць-Григорчук Л.** Українська в'язь. *НЗ*. 2011. № 1. С. 145—154.

* Декоративне кириличне письмо в орнаментіці українських, білоруських, румунських іконописних і писемних пам'яток XI—XV ст.

23. **Лесів А.** Іконографія Страшного суду в українському малярстві: становлення і розвиток у контексті візантійського мистецтва. *НЗ*. 2016. № 5. С. 1044—1051.

* Дослідження низки зразків українського іконописного мистецтва XV ст.

24. **Макойда О.** Витоки теми Страстей Христових в українському мистецтві. Монументальні розписи Софії Київської. *НЗ*. 2016. № 5. С. 1030—1043.

25. **Макойда О.** Генезис Розп'яття у ранньохристиянський період. *НЗ*. 2019. № 6. С. 1432—1446.

* Крім інших аспектів, приділено увагу питанню іконографії найдавнішої української пам'ятки зі сценою розп'яття Христа. Про фреску XI ст. у соборі Софії

Київської та подібні твори в церковному мистецтві інших народів Європи йдеться на с. 1444—1445.

26. **Москаль М.** Образ святого Дмитрія Солунського в українському мистецтві XI—XVIII ст.: іконографія та художні особливості. *НЗ*. 2017. № 6. С. 1542—1548.

* Проаналізовано пам'ятки церковного настінного живопису, ікони, гравюри та ін.

27. **Найденова В.** «Страшний суд» — спорідненість іконописних традицій України та Болгарії. *НЗ*. 2000. № 4. С. 676—680.

* Українські мистецькі традиції розкриває матеріал про зображення сюжету в церковних стінописах та іконах XII—XVI ст.

28. **Овсійчук В.** Колір в українському малярстві. *НЗ*. 1995. № 2. С. 80—85.

* Колористичний лад давньоукраїнських іконописних пам'яток кінця XI — поч. XII ст.

29. **Садова О.** Ікона «Воздвиження Чесного Хреста» XV ст. зі села Здвижень. *НЗ*. 1997. № 5. С. 310—311.

* Здвижень — село біля Ліська (Лемківщина).

30. **Смирний Ю.** Алімпій плус Пікассо — що це? (Іконісторіософські міркування, викликані деякими пластико-генеалогічними увагами). *НЗ*. 2013. № 2. С. 356—367.

* Про ймовірний вплив давньоруської ікономалярської школи Алімпія Печерського на творчість європейських художників XX ст.

31. **Черепанова С.** Синтез мистецтв у християнській традиції. *НЗ*. 2000. № 5. С. 769—779.

* Духовно-естетичні та художньо-ідейні витоки й виміри давньоукраїнського сакрального мистецтва (архітектура, малярство, скульптура та ін.).

32. **Шевлюга О.** Деякі прийоми зображення світла в київських мозаїках XI — початку XII ст. *НЗ*. 2024. № 6. С. 1450—1460. ¹

II. Монументальний живопис, ікони, іконостаси українських храмів XVI—XVIII ст.

33. **Баківич О.** Засоби вираження мистецьких стилів в іконописі другої половини XVIII ст. на Західному Поділлі. *НЗ*. 2013. № 3. С. 532—537.

¹ Певний обсяг матеріалу про середньовічне церковне малярство України є й у публікаціях, що мають іншу хронологію розсліду. Див. бібліографовані далі статті А. Лесіва (№ 58), Д. Янковської (№ 85), присвячені іконопису XV—XVIII ст., розвідку В. Свенціцької про бойківське ікономалярство XIV—XVII ст. (№ 76).

34. **Бакович О.** Іконостас церкви Введення в храм Пресвятої Богородиці с. Рекшин Бережанського р-ну Тернопільської обл.: художні та композиційні особливості. *НЗ*. 2018. № 3. С. 651—655.

* *Іконостас є пам'яткою українського сакрального живопису та сницарства II пол. XVIII ст.*

35. **Бакович О.** Маляр іконостасів церков Різдва Пресвятої Богородиці с. Новосілка Підгаєцького р-ну, св. Миколая с. Кальне Козівського р-ну та Воскресіння Христового с. Кальне Зборівського р-ну Тернопільської обл. *НЗ*. 2014. № 5. С. 967—974.

* *Характеристика малярської спадщини безіменного подільського іконописця II пол. XVIII — поч. XIX ст.*

36. **Бакович О.** Художні та іконографічні особливості рококо у іконописі Галичини другої пол. XVIII ст. *НЗ*. 2011. № 1. С. 108—113.

37. **Гелитович М.** Іконостас кінця XVI — початку XVII ст. з церкви Преображення м. Сколе: спроба реконструкції та уточнення атрибуції. *НЗ*. 2019. № 6. С. 1408—1419.

38. **Гелитович М.** Особливості колориту ікон вишнєвських малярів. *НЗ*. 2024. № 6. С. 1427—1440.

* *Іконописна спадщина представників малярського осередку в Судовій Вишні на Львівщині (XVII ст.).*

39. **Гелитович М.** Царські врата українських іконостасів XVI ст. *НЗ*. 1999. № 6. С. 850—858.

* *Аналіз живописних зображень Царських врат.*

40. **Герій О.** Орнамент на тлі й полях українських ікон XVI ст.: до проблеми становлення декоративної системи ренесансних іконостасів. *НЗ*. 2009. № 3—4. С. 330—336.

41. **Дундяк І.** Процесійні ікони зі збірок львівських музеїв. *НЗ*. 2000. № 4. С. 689—692.

* *Іконографічні сюжети процесійних ікон XVII—XVIII ст. (твори зберігаються у фондах Національного музею у Львові та Львівського музею історії релігії).*

42. **Жишкович В.** Кілька зауваг до творчого портрета маляра Федора, яскравого представника львівського іконописного осередку кінця XVI — першої третини XVII століття. *НЗ*. 2019. № 6. С. 1447—1463.

43. **Жишкович В.** Релігійна тема у творчості видатного представника української малярської школи другої половини XVIII — початку XIX ст. Володимира Боровика. *НЗ*. 2020. № 4. С. 819—840.

* *Іконописна спадщина В. Боровика (Боровиковсько-го) (1757—1825).*

44. **Зятик Б.** Іконостас храму Богоявлення Господнього в селі Кугаїв на Львівщині. Проблема збереження та дослідження. *НЗ*. 2014. № 6. С. 1514—1520.

* *Ідеться про пам'ятку українського сакрального мистецтва XVIII ст.*

45. **Кондратюк А.** Вівтарні розписи Троїцької церкви Києво-Печерської лаври. *НЗ*. 2002. № 3—4. С. 222—228.

* *Про художнє оновлення сакральної споруди XII ст. в барокові часи (XVII—XVIII ст.), ідейні, образні та композиційні виміри її живописного ансамблю.*

46. **Косів Р.** Західноукраїнські ікони на полотні з фризівим розташуванням фігур XVII — початку XVIII ст.: призначення та іконографія. *НЗ*. 2016. № 5. С. 1052—1061.

47. **Косів Р.** Ікони XVII—XVIII ст. з церков Єзуполя на Івано-Франківщині у контексті атрибуції та документів візитацій XVIII ст. *НЗ*. 2024. № 6. С. 1413—1426.

48. **Косів Р.** Ікони на полотні «Древо Єсееве» другої половини XVII ст. зі збірки Національного музею у Львові імені Андрея Шептицького в контексті розвитку сюжету. *НЗ*. 2019. № 6. С. 1379—1392.

49. **Косів Р.** Ікони на полотні кінця 1680—1690-х рр. з церкви Преображення Господнього с. Вороблячин на Яворівщині. *НЗ*. 2014. № 6. С. 1281—1289.

50. **Косів Р.** Іконографія святих монахів Онуфрія, Симеона Стовпника та Сави Освященного у творах риботичьких майстрів 1670—1750-х років. *НЗ*. 2018. № 5. С. 1268—1278.

51. **Косів Р.** Образ Христа в іконостасах 1670—1760-х рр. авторства майстрів з м. Риботичі на Надсянні. *НЗ*. 2018. № 6. С. 1552—1560.

52. **Косів Р.** Твори автора ікон апостолів чину Моління початку 1730-х рр. з церкви в Грозьовій на Західній Бойківщині в контексті діяльності риботичьких майстрів. *НЗ*. 2018. № 3. С. 642—650.

53. **Косів Р.** Чудотворні ікони Богородиці з Дітям Ісусом та їх репліки у творчості риботичьких майстрів (1680—1720-ті рр.). *НЗ*. 2017. № 6. С. 1459—1467.

54. **Левицька М.** Розвиток іконографії Непорочного Зачаття Богородиці в українському мистецтві XVIII століття. *НЗ*. 2023. № 1. С. 163—180.

* Досліджено пам'ятки українського церковного малярства та сакральної графіки кінця XVII — XVIII ст.

55. **Левицька М.** Сюжет «Христос виганяє торгівців із храму» у мистецтві західноєвропейського та українського бароко: іконографічні паралелі. *НЗ*. 2014. № 6. С. 1223—1230.

* Аналіз іконографії церковних фресок, мозаїк та інших малярських творів XVII—XVIII ст.

56. **Левицька М., Лесів А.** Художня еволюція образів апостолів в українському іконописі XVII—XVIII ст. через призму теорії культурного трансферу. *НЗ*. 2021. № 4. С. 900—908.

57. **Лесів А.** Іконографія, символіка та художньо-пластичні особливості ікон празникового ряду іконостасу церкви Зіслання Святого Духа в Рогатині. *НЗ*. 2023. № 1. С. 181—192.

* Іконостас є пам'яткою українського сакрального мистецтва середини XVII ст.

58. **Лесів А.** Іконографія та символіка сюжету «Згорання неба» в українських іконах «Страшний суд» XV—XVIII ст. *НЗ*. 2017. № 6. С. 1450—1458.

59. **Лесів А.** Особливості зовнішності Юди Іскаріота в українському малярстві XVI—XVIII ст. *НЗ*. 2014. № 6. С. 1263—1271.

60. **Лесів А.** Юда Іскаріот в іконі «Тайна вечера» XVIII ст. з с. Солина. *НЗ*. 2012. № 6. С. 1187—1194.

* Солина — українське село на Лемківщині.

61. **Маркович К.** Спроба атрибуції ряду пам'яток іконопису Перемиського кола безіменному майстрові другої чверті XVI століття, знаному як автор ікон з Жогатина. *НЗ*. 2019. № 6. С. 1606—1619.

62. **Мисюга Б.** Мімезис в пейзажних зображеннях іконопису Галичини XVII—XVIII ст. *НЗ*. 2017. № 6. С. 1529—1535.

63. **Михайлюк Н.** Жіночі василянські монастирі Вознесіння та Преображення Господнього в Рогатині: історія, іконографія та сницарсько-малярські особливості внутрішнього облаштування церков. *НЗ*. 2013. № 2. С. 247—255.

* Ідеться про монастирські ікони та іконостаси XVIII ст.

64. **Михайлюк Н.** Історико-мистецькі особливості ікони Богородиці Одигітрії львівського монастиря сестер ЧСВВ (гіпотези і факти). *НЗ*. 2012. № 6. С. 1209—1217.

* За гіпотезою дослідниці, твір належить пензлю славетного львівського іконописця Федора Сеньковича (? — 1631).

65. **Михайлюк Н.** Українські жіночі монастирі у Львові в XVII—XVIII ст. Історико-мистецькі пам'ятки монастиря Введення в храм Пресвятої Богородиці сестер Василянок. *НЗ*. 2011. № 2. С. 301—311.

* Поряд з іншим, ідеться про іконостас та ікони монастирської церкви.

66. **Овсійчук В.** П'ятницька церква у Львові. *НЗ*. 2000. № 6. С. 1000—1007.

* Про архітектурний образ храму, зведеного на межі XIII—XIV ст., та його окрасу — багаторусний іконостас кінця XVI — поч. XVII ст.

67. **Овсійчук В.** Твір національної єдності і духовної величі (Кілька слів про Богородчанський іконостас). *НЗ*. 2006. № 1—2. С. 274—279.

68. **Откович Т.** Іконографічна програма та іконографічне походження сюжетів іконостаса з монастиря Скиту Манявського (Богородчанський іконостас 1698—1705 рр. авторства ієромонаха Йова Кондзелевича). *НЗ*. 2011. № 6. С. 986—998.

69. **Паньок Т.** Богородичні ікони Слобожанщини (спроба теоретичного осмислення). *НЗ*. 2003. № 1—2. С. 199—203.

* Об'єктом дослідження є іконописні пам'ятки XVII—XVIII ст.

70. **Пелех М.** «Непорочне зачаття Пресвятої Богородиці» із с. Черепин як зразок нової іконографії у релігійному малярстві після Замойського собору. *НЗ*. 2024. № 6. С. 1616—1629.

* Досліджено один із творів іконостасу церкви Стрітення Господнього в с. Черепині, що неподалік Львова, — пам'ятки українського сакрального мистецтва XVIII ст.

71. **Пелех М.** Нововідкрита пам'ятка львівського малярства першої третини XVII — поч. XVIII ст. з церкви Миколая Чудотворця з с. Якторів на Львівщині. *НЗ*. 2011. № 1. С. 171—178.

* Мова про церковний іконостас та його конструктивні, декоративні, іконографічні особливості.

72. **Пелех М.** Пророчий ярус іконостасу Успенської церкви у Львові поч. XVII ст. (Грибовицький іконостас). *НЗ*. 2013. № 1. С. 105—111.

73. **Пелех М.** Стилістичні зміни в художньому вираженні іконостасів та вівтарів храмів Галичини після Замойського собору. *НЗ*. 2022. № 3. С. 536—548.

* Характеристика іконографічних та інших новацій в іконостасах українських греко-католицьких храмів Галичини XVIII ст.

74. **Приймич М.** Іконостас Ужгородського Хрестовоздвиженського собору як відображення нових художніх орієнтирів другої половини XVIII — початку XIX століть. *НЗ*. 2000. № 4. С. 707—712.

* У контексті розгляду основної проблематики також подано деякі відомості про розвиток іконописних традицій на Закарпатті впродовж XVI—XVII ст.

75. **Ременяка О.** Волинська іконописна традиція в іконі «Св. Георгій Змієборець» зі Стрілець (Польща). *НЗ*. 1999. № 6. С. 859—862.

* Про пам'ятку українського сакрального мистецтва XVII ст. з Холмицини.

76. **Свенціцька В.** Малярство Бойківщини XIV—XVII ст. *НЗ*. 2007. № 5—6. С. 641—652.

* Повна авторська версія наукової розвідки про бойківське ікономалярство, яку українська вчена й музейниця Віра Свенціцька (1913—1991) ще в середині 1970-х рр. підготувала до колективної народознавчої монографії «Бойківщина» (Київ, 1983).

77. **Сивак В.** Євхаристійна іконографія в українському сакральному малярстві XVII—XVIII ст. *НЗ*. 2011. № 1. С. 87—100.

78. **Сивак В.** «Христос — Виноградна Лоза»: українські іконографічні інтерпретації XVII—XVIII ст. *НЗ*. 2009. № 3—4. С. 337—342.

* Походження, символіка, іконографія композиції в українському церковному живописі (стінописи, ікони).

79. **Сидор О.** Портрет і портретність в українській іконі. *НЗ*. 2004. № 3—4. С. 464—482.

* Мистецтвознавчий аналіз ікономалярських пам'яток XVII—XVIII ст.

80. **Скоп П.** Становлення традицій мистецького стилю маньєризм в сакральному живописі поч. XVII ст. Західної України. *НЗ*. 2011. № 1. С. 101—107.

* Художня стилістика іконописних творів Федора Сеньковича (?—1631) та Миколи Петраховича (бл. 1600 — після 1666).

81. **Українець А.** Народний одяг Волині в документальних та іконописних пам'ятках XVI—XVIII ст. *НЗ*. 2002. № 3—4. С. 245—252.

* Відомості про іконописні твори, у які волинські малярі привнесли деякі деталі з народно-побутового життя, подано на с. 249—252.

82. **Федак М.** Іконографічні та художньо-стильові особливості ікони «Христос у гробі» («Людина болю») другої третини XVI ст. зі Старого Самбора. *НЗ*. 2017. № 4. С. 928—934.

83. **Фесенко Д.** Іконографічна програма стінопису XVIII ст. хорів Софії Київської: спроба реконструкції та семантичного аналізу. *НЗ*. 2018. № 6. С. 1536—1551.

84. **Янковська Д.** Еволюція рослинних форм в орнаменті творів українського іконопису XVII ст. *НЗ*. 2003. № 5—6. С. 835—841.

85. **Янковська Д.** Орнамент гла як атрибутивний елемент при реставраційних дослідженнях західноукраїнських ікон кінця XV — XVIII ст. *НЗ*. 2013. № 6. С. 1052—1057.²

III. Церковний живопис України XIX — середини XX ст.

86. **Бобош Я.** Початок становлення національної ідеї в західноукраїнському малярстві кінця XIX — початку XX століття. *НЗ*. 2017. № 5. С. 1156—1161.

* Новаторські ідеї, національний колорит ікономалярської творчості Юліана Панькевича (1863—1933) в контексті розвитку культурно-освітнього й мистецького життя Галичини порубіжжя XIX—XX ст.

87. **Гах І.** Становлення та розвиток класичного вітражу в інтер'єрі української сакральної архітектури XVI—XX століть. *НЗ*. 2003. № 1—2. С. 240—245.

* Етапи розвитку, орнаментальні й сюжетні композиції, колористика українського сакрального вітража модерної доби та його досконалі художні зразки початку XX ст., збережені в інтер'єрах галицьких храмів (твори М. Сосенка, Ю. Буцманюка, П. Холодного).

88. **Герій О.** У пошуках національного забарвлення орнаменту інтер'єрів церков Західної України межі XIX—XX ст.: відгомін середньовіччя в переддень модерну. *НЗ*. 2021. № 4. С. 909—917.

89. **Герій О., Карпів В.** Каплиця Дому інвалідів у Львові: задум, реалізація, стан збереження первісного декору. *НЗ*. 2024. № 6. С. 1587—1598.

* Аналіз художнього оздоблення сакральної споруди середини XIX ст. та сучасного стану збереження її розписів.

² Матеріал про живописну окрасу українських храмів ранньомодерного часу наявний також у мистецтвознавчих публікаціях, хронологічні межі яких охоплюють й інші часові періоди. Див., зокрема, подані в різних підрозділах бібліографії відомості про статті В. Жишківича (№ 9, 13), Н. Козака (№ 15), М. Москаль (№ 26), В. Найденової (№ 27), І. Гах (№ 87), Я. Лисун (№ 105).

90. **Грималюк Р.** Вітражні вікна львівських храмів. *НЗ.* 1999. № 5. С. 680—690.

* Про церковне вітражне малярство XIX ст.

91. **Грималюк Р.** Невтрачені шедеври: розписи церкви Покрови Пресвятої Богородиці монастиря св. Герарда о. редемптористів у селі Кохавина (історичний аспект та художні особливості). *НЗ.* 2024. № 6. С. 1576—1586.

* Живописна оздоба сакральної пам'ятки кінця XIX ст. (сmt Гніздичів на Львівщині).

92. **Грималюк Р.** Творчість Модеста Сосенка в часі становлення естетичних пріоритетів сецесії. *НЗ.* 2004. № 3—4. С. 431—444.

* Творча біографія, храмові розписи, іконостаси початку XX ст. українського художника М. Сосенка (1875—1920).

93. **Грималюк Р.** Ю. Буцманюк. Вітраж «Архангел Гавриїл» в церкві Різдва Христового оо. Василян у Жовкві. *НЗ.* 1999. № 5. С. 757—758.

* Про самобутнє сакральне мистецтво Юліана Буцманюка (1885—1967) та його високохудожнє вітражне полотно, створене в 1913 р.

94. **Грималюк Р.** Вітражі Петра Карплюка в контексті 101-літньої діяльності «Ательє вітражів і мозаїк Станішіч і сини» у Сомборі. *НЗ.* 2009. № 3—4. С. 458—468.

* Творча спадщина українського художника П. Карплюка (вітражі сербських храмів 1930-их рр.).

95. **Жеплинська О., Кость Л.** Теофіл Копистинський: життя і творчість: до 150-річчя від дня народження. Каталог виставки. Національний музей у Львові, 1994. *НЗ.* 1997. № 5. С. 315—331.

* Вступна частина публікації про мистецький спадок Т. Копистинського (1844—1916) містить відомості про його портретний живопис, ікономалярство, храмові настінні розписи тощо, працю над реставрацією пам'яток давнього українського та західноєвропейського іконопису, фрескових розписів. У каталоговому описі матеріалів виставки див. підрозділ «Фотографії релігійного малярства Т. Копистинського» (с. 327—328).

96. **Залозецький В.** Нові фрескові розписи у каплиці Греко-католицької семінарії у Львові. *НЗ.* 1999. № 4. С. 514—516.

* Републікована стаття українського мистецтвознавця Володимира Залозецького (1896—1959) містить оцінку результатів творчої праці Петра Холодного (1875—1930), який розписував каплицю наприкінці 1920-х рр.

97. **Знак Т.** Творчість Михайла Осінчука в контексті українського сакрального мистецтва (поліхро-

мія храму св. Архистратига Михаїла в м. Калуш). *НЗ.* 2007. № 3—4. С. 352—365.

* Життя і творчість живописця М. Осінчука (1890—1969). Спільно з П. Ковжуном (1896—1939) митець виконав монументальні розписи калуського храму в 1937 р.

98. **Коваль А.** Образ Мойсея у творчості Корнила Устияновича: візуальна рецепція. *НЗ.* 2019. № 6. С. 1517—1524.

* Біблійний образ у малярській спадщині (картини, ікони, церковні стінописи) українського художника К. Устияновича (1839—1903).

99. **Коваль А.** Церковне малярство Корнила Устияновича: ідентифікація однієї ікони. *НЗ.* 2015. № 5. С. 1228—1232.

* Про іконописний твір мистця «Преображення Христове», створений у 1860-х рр. для храму бойківського с. Волосянки на Сколівщині.

100. **Корнютко-Гринів О.** З епістолярію Михайла Осінчука. *НЗ.* 2005. № 5—6. С. 706—713.

* Сторінки творчої біографії мистця, мистецтвознавця, педагога М. Осінчука, внесок художника в розвиток церковного малярства Галичини 20—30-х рр. XX ст. Наприкінці статті — три його листи до очільника Національного музею у Львові І. Свенціцького, датовані 1913—1914 рр.

101. **Король С.** Розписи у костелі св. Миколая у Вижнянах і питання сакрального мистецтва Романа Сельського: спроба реконструкції й аналізу. *НЗ.* 2019. № 6. С. 1626—1639.

* Про сакральну тематику в творчості Р. Сельського (1903—1990), зокрема його настінні розписи в костелі с. Вижняни на Золочівщині (створені в 1942—1943 рр.).

102. **Купчинська Л.** Теофіл Копистинський і західноукраїнський іконопис другої пол. XIX — поч. XX ст. *НЗ.* 1998. № 5. С. 532—537.

* Іконописна спадщина художника.

103. **Левицька М.** Концепт «Свята Русь» і сакралізація імперської влади засобами церковного мистецтва (на прикладі Почаївської лаври у XIX столітті). *НЗ.* 2018. № 1. С. 179—188.

* На прикладі історії Успенського собору Почаївського монастиря розкрито типову для московських церковних загарбників практику насаджувати в анексованих українських храмах свій проімперський православний дух, зокрема й через зміну художнього образу (ікони, стінописи та ін.) національних духовних святинь.

104. **Лесів Т.** Роль традиції у контексті новітнього розвитку східнохристиянського сакрального мистецтва. *НЗ.* 2009. № 3—4. С. 325—329.

* Церковному мистецтву України кінця XIX — поч. XX ст. присвячено підрозділ «Християнська традиція в українському контексті» (с. 327—329).

105. Лисун Я. Збереження пам'яток монументального живопису Галичини кінця XVII—XVIII ст. Костел Бернардинів у Львові. *НЗ*. 2011. № 2. С. 320—326.

* Живописний ансамбль храму, історія його створення та реставрації. У різні часи над відновленням фресок працювали знані львівські мистці М. Яблонський (1801—1876), Т. Копистинський (1844—1916) та ін., деякі реставраційні роботи виконано в 1930-х рр. і наприкінці XX — поч. XX ст.

106. Нога О. До історії розвитку українського церковного малярства Галичини (1900—1920 рр.). *НЗ*. 2009. № 3—4. С. 440—446.

* Мистецькі пошуки М. Сосенка, О. Курилеса, М. Бойчука, Ю. Буцманюка та інших творців модерного стилю українського сакрального мистецтва початку XX ст.

107. Нога О. Християнський аспект у неовізантійських пошуках українських авангардистів 1910-х років. *НЗ*. 2003. № 1—2. С. 236—239.

* Дослід синтезу давніх іконописних традицій та мистецьких новацій у релігійному живописі України початку XX ст. (церковні розписи, іконопис, картини М. Бойчука, М. Касперовича, Є. Сагайдачного, С. Делоне, К. Малевича та ін.).

108. Нога О., Савицький І. Павло Запорізький — малознаний український іконописець першої третини XX століття. *НЗ*. 2019. № 6. С. 1620—1625.

109. Рудак О. Особливості розвитку духовних та архітектурно-мистецьких традицій церковного інтер'єру Прикарпаття в XX столітті. *НЗ*. 2015. № 4. С. 813—817.

* У контексті загального обрису збереження та розвитку традицій сакрального образотворення йдеться й про церковне малярство, творчість художника Петра Холодного та ін.

110. Руденко О. Рукописна книга в творчості Модеста Сосенка. *НЗ*. 2011. № 2. С. 327—331.

* Вплив мистецтва української рукописної книги на творчість визначного майстра церковного монументального живопису початку XX ст.

111. Садова О. Формування таланту Юліана Буцманюка: погляд через століття. *НЗ*. 2005. № 5—6. С. 714—723.

* Про ранній (початку XX ст.) період життя і творчості художника, його мистецьку співпрацю з М. Сосенком (розписи ряду церков на Львівщині) та ін.

112. Семчишин-Гузнер О. Іконографія св. свмч. Йосафата Кунцевича в українському мистецтві першої половини XX століття: джерела інспірацій. *НЗ*. 2019. № 6. С. 1464—1481.

* Образ українського святого в українському церковному живописі (твори М. Сосенка, А. Манастирського, П. Холодного, Ю. Магалецького, Ю. Буцманюка, М. Стефанович-Ольшанської).

113. Семчишин-Гузнер О. Оновлення внутрішнього простору Катедрального собору Святого Воскресіння в Івано-Франківську (Станіславові) (1897—1904): історія, аналіз, перспективи. *НЗ*. 2016. № 5. С. 1073—1085.

* Творці оновленого живописного образу храму — Ю. Макаревич, М. Сосенко, Ю. Крупський та ін.

114. Семчишин-Гузнер О. Святі у вишиванках: ідея, образ, прийняття. Роздуми над українським релігійним малярством другої половини XIX — початку XX століття в Галичині. *НЗ*. 2024. № 6. С. 1547—1562.

* Нові шляхи розвитку українського церковного живопису в мистецьких поглядах, творчій спадщині К. Устияновича (1839—1903) та Ю. Панькевича (1863—1933).

115. Семчишин-Гузнер О. Церква Успіння Богородиці в смт Славське Сколівського р-ну Львівської обл. Історія побудови та оздоблення. *НЗ*. 2009. № 3—4. С. 469—479.

* Перлину українського сакрального мистецтва початку XX ст. створили архітектор Василь Нагірний та художник Модест Сосенко (розписи, іконопис).

116. Якимова О. Поліхромії Угнівської церкви Різдва Богородиці у контексті формотворчих пошуків першої третини XX століття. *НЗ*. 2014. № 5. С. 975—979.

* Про творчість українського мистця Дам'яна Горняткевича (1892—1980) та його стінописи в греко-католицькому храмі містечка Угнева на Львівщині (створені в середині 30-х рр. XX ст.).

IV. Творчість українських майстрів церковного живопису другої половини XX — початку XXI ст.

117. Авраменко О. Християнська тема як стимул утворення однієї з моделей функціонування сучасного образотворчого мистецтва в Україні. *НЗ*. 2003. № 1—2. С. 213—217.

* Сакральна тематика у творчості сучасних українських мистців. На с. 214 — про церковне малярство ху-

дожника й педагога Миколи Стороженка (1928—2015) і його навчально-творчу майстерню монументального живопису та храмової культури в Національній академії образотворчого мистецтва та архітектури.

118. **Бабій М.** Любомир Медвідь: особливості зображень Христа-Пантократора в купольних частинах храмів св. Івана Спасителя в Оттаві та св. Івана Богослова в с. Суховоля поблизу Львова. *НЗ*. 2011. № 5. С. 844—849.

* *Творчість сучасного українського майстра церковної поліхромії (розписи створено наприкінці 1990-х — початку 2000-х рр.).*

119. **Боднар О.** Ікономалярство Романа Василика в інтер'єрі церкви св. Василя Великого у Києві. *НЗ*. 2006. № 1—2. С. 280—283.

* *Сторінки біографії сучасного українського іконописця та його творчості на межі ХХ—ХХІ ст.*

120. **Вільховецька К.** Вплив народного мистецтва на пошук нових рішень у сучасному іконописі Лаврських художніх майстерень ім. І. Іжакевича. *НЗ*. 2019. № 1. С. 130—141.

121. **Гілязова Н.** Вітражі у відновлених сакральних спорудах Івано-Франківська кінця ХХ — початку ХХІ століття. *НЗ*. 2018. № 2. С. 410—415.

* *Аналіз художніх творів С. Горб'юка та В. Федоряка.*

122. **Гілязова Н.** Майстри вітража Івано-Франківщини кінця ХХ — початку ХХІ століття. *НЗ*. 2013. № 6. С. 1150—1159.

* *Церковні вітражі та інші твори сучасних мистців Прикарпаття (М. Яковина, М. Сарапін, Я. Господарчук, З. Савин, О. Пасірський, Л. Чопенко).*

123. **Гоа Д.** Три міські парафії: вивчення священних місць. *НЗ*. 2010. № 3—4. С. 485—496.

* *Републікована стаття, що вперше побачила світ 1989 р. в одному з канадійських видань, наповнена відомостями про релігійне життя, сакральну архітектуру, художній образ (стінописи, іконостаси) греко-католицьких храмів української громади в Едмонтоні.*

124. **Дундяк І.** Іван Іжакевич і церковне мистецтво України другої пол. ХХ ст. *НЗ*. 2016. № 5. С. 1095—1101.

* *Іконописна спадщина українського художника І. Іжакевича (1864—1962).*

125. **Зятик Б.** Відображення іконографії княжого періоду у поліхроміях храмів Львова 1990—2015 років. *НЗ*. 2018. № 4. С. 929—938.

126. **Зятик Б.** Відображення стилістик модернізму у стінописах храмів Львова 1990—2015 рр. *НЗ*. 2017. № 5. С. 1181—1189.

127. **Зятик Б.** Реалізм у храмових поліхроміях Львова 1990—2015 років. *НЗ*. 2016. № 6. С. 1413—1422.

128. **Ковалюк М.** Юліан Буцманюк (спогади). *НЗ*. 1999. № 5. С. 750—757.

* *Спогади одного з учнів українського художника-монументаліста Ю. Буцманюка про еміграційний (канадський) період його життя і творчої діяльності (1950—1960-ті рр.), зосібна й працю мистця над розписом Катедрального храму свмч. Йосафата в Едмонтоні.*

129. **Костів Н.** Іконостас собору Пресвятої Родини у Лондоні. *НЗ*. 2015. № 5. С. 1163—1168.

* *Іконостас для храму української громади Лондона споруджено в 1987—1992 рр. Ікони написав знаний український діаспорний мистець і богослов о. Ювеналій Мокрицький (1911—2002).*

130. **Костів Н.** Постаць Ювеналія Мокрицького у українському сакральному мистецтві ХХ ст.: проблема ідентичності в іншонаціональному й іншодержавному середовищі. *НЗ*. 2015. № 4. С. 798—804.

131. **Прокопович Т.** Українська церковна традиція на чужині. *НЗ*. 2000. № 6. С. 1043—1047.

* *Про релігійне життя, храмову архітектуру, церковне малярство та інші пласти сакрального мистецтва української діаспори Європи, Північної Америки.*

V. Дослідження та дослідники українського церковного малярства

132. **Болюк О.** Мистецькі знахідки експедиції на Буковинське Поділля і Північну Бессарабію. *НЗ*. 2009. № 3—4. С. 566—579.

* *Наукові результати експедиційної роботи, яку влітку 2007 р. провели науковці відділу народного мистецтва Інституту народознавства НАН України. У загальному описі мистецьких пам'яток обстежених сакральних об'єктів є багато відомостей про церковні ікони та іконостаси.*

133. **Болюк О.** Сакральні пам'ятки Коломийського повіту зі щоденника Францішека Стшалка. *НЗ*. 2003. № 3—4. С. 622—638.

* *Публікація мистецтвознавчих матеріалів польського дослідника Ф. Стшалка (польові записи 1935 р.: описи церков, відомості про ікони, іконостаси тощо).*

134. **Боньковська С.** Міжнародний симпозіум «Іконостас. Походження — розвиток — символіка» (Москва, 4—6 липня 1996 р.). *НЗ*. 1999. № 5. С. 769—777.

* *Крім інформації про роботу міжнародного форуму та огляду його матеріалів, публікація містить історію*

ографічний аналіз наукового доробку українських учених (Я. Константинович, С. Таранушенко, В. Свенціцька, В. Овсійчук, О. Сидор та ін.) у дослідженні іконостасів, іконопису, церковного настінного живопису тощо.

135. **Гах І.** Співпраця Миколи Федюка та Михайла Осінчука з Національним музеєм у Львові. *НЗ*. 2013. № 2. С. 313—321.

* *Внесок мистців у дослідження й реставрацію пам'яток українського іконопису (праця в Національному музеї у Львові на поч. ХХ ст.). У статті також ідеться про церковне малярство М. Осінчука (1890—1969), сакральну та іншу тематику в графічних і живописних творах М. Федюка (1885—1962).*

136. **Гелитович М.** Нотатки до образу вченого. *НЗ*. 2014. № 6. С. 1110—1111.

* *Слово про визначного дослідника й знавця українського іконопису, вченого Інституту народознавства НАН України Володимира Овсійчука.*

137. **Жишкович В.** Барви давньоукраїнського малярства. *НЗ*. 1999. № 5. С. 778.

* *Рецензія на монографію В. Овсійчука «Українське малярство Х—XVIII століть: Проблеми кольору» (Львів, 1996), значна частина якої присвячена шедеврам і творцям українського церковного мистецтва.*

138. **Зимомря М., Зимомря В.** Пристрасність дослідницького мислення та доброго серця. *НЗ*. 2004. № 3—4. С. 285—289.

* *Оцінка фундаментальних монографічних праць В. Овсійчука — дослідника різних феноменів українського мистецтва, зосібна й сакрального монументального живопису та ікономалярства.*

139. **Зінченко Т.** Концепт ікони в релігійній картині світу: український аспект. *НЗ*. 2008. № 3—4. С. 290—294.

* *Богословські й мистецтвознавчі виміри осмислення феномену ікони.*

140. **Кіндратюк Б.** Феномен мистецтва Галицько-Волинського князівства. *НЗ*. 2020. № 3. С. 746—747.

* *Рецензія на монографію Олега Чуйка «Мистецтво Галицько-Волинського князівства в контексті міжнародних взаємозв'язків» (Івано-Франківськ, 2020), у якій, поряд з іншим, досліджено й мистецтво іконописання.*

141. **Ковальчук Є.** Сакральне мистецтво Волині: сучасний стан дослідження і реставрації. *НЗ*. 2003. № 1—2. С. 342—344.

* *Наукові дослідження та реставрація пам'яток українського іконопису в Музеї волинської ікони в Луцьку (створений 1993 року).*

142. **Левицька М.** Про церковне малярство Закарпаття у світлі творення і збереження етнічної самотності. *НЗ*. 2019. № 6. С. 1735—1737.

* *Рецензія на монографію Михайла Приймича «Церковне професійне малярство Закарпаття другої половини XVIII — першої половини ХХ ст.: народна традиція, візантійська канонічність та впливи західноєвропейського мистецтва» (Ужгород, 2017).*

143. **Левицька М.** Теорія культурного трансферу у мистецтвознавчих дослідженнях: можливості для аналізу творчої біографії. *НЗ*. 2019. № 6. С. 1598—1605.

* *Про сутність та ефективність нової мистецтвознавчої методології (на прикладі її застосування для осмислення творчої біографії Луки Долинського (1750—1830) — видатного українського майстра церковного малярства та портретного живопису).*

144. **Мицько І.** Перше наукове дослідження образу св. Онуфрія в культурі України. *НЗ*. 2023. № 3. С. 817—819.

* *Рецензія на монографічне дослідження Ростислава Забашти «Культ і образ Онуфрія Великого в духовному просторі Русь-України: розвинуте Середньовіччя — кінець Нового часу» (Київ, 2021). У книзі проаналізовано великий обсяг мистецьких пам'яток (ікони, графічні твори, скульптура, дрібна пластика) із зображенням християнського святого.*

145. **Моздир М.** Візитаційні акти Перемиського деканату як джерело до історії української культури XVII—XVIII ст. (теки фонду М. Подолинського в архіві Національного Музею у Львові). *НЗ*. 2003. № 3—4. С. 588—621.

* *Стаття містить джерелознавчу характеристику збірки документів, відомості про її збирача о. Мирона Подолинського (1847—1919) та публікацію 66 актів візитацій церков Перемиського деканату 1771—1772 рр. Із них можна почерпнути дані про храмові споруди, їх оздобу й обставу, церковні ікони тощо.*

146. **Моздир М.** Експедиція на Закарпаття 1995 року. *НЗ*. 1998. № 1. С. 38—49.

* *Результати наукового дослідження пам'яток сакрального мистецтва українців Закарпаття, яке в серпні 1995 р. провели учені Інституту народознавства НАН України. Матеріал про церковні розписи, ікони та ікостаси викладено на с. 39—40.*

147. **Мушинка М.** Ікони Пряшівщини в освітленні львівської дослідниці. *НЗ*. 2019. № 6. С. 1731—1734.

* *Рецензія на монографію Роксолани Косів «Риботицький осередок церковного мистецтва 1670—1860-х років» (Львів, 2019).*

148. **Овсійчук В.** Ікона як художній і духовний феномен. *НЗ*. 2003. № 1—2. С. 169—175.

* Мистецтвознавче узагальнення наукового пізнання історичних, духовних, естетичних основ українського ікономалярства.

149. **Овсійчук В.** Павло Жолтовський як дослідник українського іконопису XVII—XVIII ст. *НЗ*. 1995. № 5. С. 268—270.

* Мистецтвознавчий доробок П. Жолтовського (1904—1986) у вивченні самобутнього національного стилю українського іконопису, впливу народномистецької традиції на розвиток портретного живопису тощо.

150. **Павлюк С.** В пошуках вишуканої досконалості українського мистецтва. *НЗ*. 2014. № 6. С. 1097—1101.

* Музейна, наукова, педагогічна праця видатного українського мистецтвознавця В. Овсійчука, уживок ученого в царині наукового вивчення церковного малярства та інших пластів національного мистецтва, збереження й дослідження архітектурних, іконописних пам'яток тощо.

151. **Павлюк С.** Мистецтво стало його єством. *НЗ*. 2004. № 3—4. С. 273—284.

* Сторінки біографії, науковотворчі звершення В. Овсійчука — автора багатьох монографічних та інших мистецтвознавчих праць, значна частка яких присвячена витворам і творцям церковного малярства України.

152. **Пелех М.** Хронологія еволюції поглядів на проблематику, пов'язану з іконостасом Успенської церкви Львова поч. XVII ст. (так званий Грибовицький іконостас). *НЗ*. 2008. № 5—6. С. 569—576.

* Історіографічний аналіз результатів наукового вивчення унікальної пам'ятки українського церковного мистецтва (доробок М. Голубця, М. Драгана, В. Яреми, В. Свенціцької, В. Овсійчука, В. Вуйцика, В. Александровича та ін.).

153. **Сивак В.** Євхаристійна іконографія в українському мистецтві XVII—XVIII ст. Стан наукової розробки проблеми. *НЗ*. 2023. № 3. С. 697—718.

* Історіографічний огляд джерел та наукової літератури, присвячених художньому вияву євхаристійної тематики в українському іконописі та інших мистецьких явищах ранньомодерної доби.

154. **Сокіл В., Коваль Г.** Мистецтвознавча палітра Григорія Дем'яна. *НЗ*. 2022. № 4. С. 971—986.

* Внесок подвижника національної науки Г. Дем'яна (1929—2013) у вивчення історії українського мистецтва XIX—XX ст. На с. 972 — про його дослідження творчої біографії Корнила Устияновича (1839—1903), розписи, ікони, іконостаси якого стали окрасою багатьох галицьких і буковинських церков.

155. **Станкевич М.** Експедиція на Лемківщину. *НЗ*. 1995. № 1. С. 31—33.

* Звіт про результати роботи закордонної експедиції, яку в червні 1994 р. провели науковці Інституту народознавства НАН України на теренах етнографічної Лемківщини (у межах Польщі, Словаччини). Крім іншого матеріалу, подано короткі відомості про обстежені церкви та їх внутрішнє оздоблення, лемківські ікони, іконостаси та ін.

156. **Федорук О.** Висотний стрижень академічної праці колективу. *НЗ*. 2022. № 3. С. 732—734.

* Рецензія на тритомову колективну монографію мистецтвознавців Інституту народознавства НАН України «Церковне мистецтво України» (Харків, 2019). Праця комплексно й доглибно висвітлює весь спектр українського сакрального образотворення, включаючи шедеври монументального й станкового церковного малярства.

157. **Яців Р.** Аристократ і його шлях: світлій пам'яті Олега Федоровича Сидора (1945—2022). *НЗ*. 2022. № 4. С. 1005—1008.

* Сторінки життєвої й науковотворчої біографії вченого — визначного дослідника і знавця українського іконопису та інших явищ давнього й сучасного мистецтва України.

158. **Яців Р.** До глибин і нової якості наукового мислення (Олегу Сидору — 70). *НЗ*. 2016. № 5. С. 1015—1017.³

* Про різновекторну наукову й громадську діяльність ученого Інституту народознавства НАН України, його внесок у вивчення історії українського мистецтва, церковного малярства тощо.

³ Відомості про доробок окремих дослідників українського сакрального малярства також можна почерпнути з матеріалів, доданих до публікацій у «Народознавчих зошитах» їхньої наукової спадщини. Так, у передмові й післямові до статті Віри Свенціцької (1913—1991) про бойківське ікономалярство Роман Кирчів і Олег Сидор згадали про деякі епізоди з наукової біографії вченої, відзначили її внесок у збереження, вивчення іконописних та інших мистецьких пам'яток (*НЗ*. 2007. № 5—6. С. 641, 651—652). Подібно перед іконісторіософською розвідкою Юрія Смирного (1938—2012) редакція републікувала пам'ятну статтю Лариси Варди-Просвятківської про його життя та мистецтвознавчі пошуки (*НЗ*. 2013. № 2. С. 356—357).